

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Rationale Vtrivsq[ue] Potestatis Ecclesiasticæ

Talamellus, Thomas

Ticini Regii, 1618

Capvt Dvodecimvm. In quo Auctor sequitur disputare de eadem materia ad mentem prepriam noua addecens argumenta, nousq[ue] responsiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61615](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61615)

Palatium &c. idest pulchram domum, honestumq;
Palatium &c. Ista Ecclesia sancta Dei constituta est
domina gētium, subiecit sibi Reges, & Imperatores,
supremam habens potestatem, iuxta illud Redempto-
ris, quodcumq; ligaueris &c. & sic iam satis sufficien-
ter vsq; modo responsum est ad omnia iam prædicta
argumenta in oppositum.

Simile

Io. 27

CAPVT DVODECIMVM.

In quo Auctor sequitur disputare de eadem materia ad
mentem propriam noua adducens argumenta,
nouasq; responsiones.

ET primo in oppositum arguit sic, auctoritate
Redemptoris dicentis, Regnum meum nō est
de hoc mundo; ergo necessario sequitur ad ne-
gationem Regni terreni à Christo, q̄ nec etiam Sū-
mus Pontifex eiusdem Christi Vicarius, possit tem-
poraliter regnare: ex eo quia quicquid habet seruus
videtur habere à Domino suo, ergo &c.

Io. 18

Secundo auctoritate eiusdem Redemptoris. Qui
cum cognouisset post illud singulare miraculum ab
ipso factum de multiplicatione quinque panum, &
duotum piscium, qd̄ venturi erant, vt raperent eum,
& facerent eum Regem, fugit iterum in montem ip-
se solus. Vnde clarè sequitur eundem Saluatorem po-
tius Regiam dignitatem contempnisse, quam acce-
pisse, &c. ergo sequitur idem quod prius.

Io. cap. 6

Tertiò sic arguitur, quia Xps potius fuit subdit⁹, q̄

P Domi.

Io. 18.

Dominus: ex eo quia, vt patet per Io. & omnes Euangelistas, ipse se subdidit humano iudicio, nempe Pilati Iudicio, seu Potestati. ergo Christus nullum habuit Imperium, & sic, consequenter nec Papa.

Petrus
Ara. lib.
de Inst. &
iur q. 67.
art. 1.

Quarto multi Summi Pontifices se subiecerunt Imperatoribus, vt refert Petrus noster de Aragona adducens exemplum de Leone Papa, qui se subdidit Ludouico Imperatori &c. & de Adriano Papa, qui se subdidit Carolo magno Imperatori, ergo Summi Pontifices non videntur superiores, sed potius subditi, & inferiores respectu Imperatoru, & regu &c.

Io. c. 13.

Quinto sic etiam arguitur, auctoritate Redemptoris exemplum enim dedi vobis, vt quemadmodum ego feci, ita, & vos faciatis; sed Christus (vt superius dictu est) se subditum fecit. Ergo summi Pontifices exemplum Domini sequentes debent esse subditi, & non Domini &c.

Matt. c. 10

Matt. c. 19

Sexto sic arguitur, auctoritate eiusdem Redemptoris dicentis, Nolite possidere aurum, nec argentum; neque pecuniam in thesauris vestris, idcirco ad rem satis aperte loquutus fuit primus Papa D. Petrus dicens, ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te quid ergo erit nobis?

D. Apost.
2. ad Tim.
6. 20.

Septimo arguit sic, auctoritate D. Apost. dicentis, nemo militas Deo implicat se secularibus negocijs &c. sed si Papa posset exercere temporale dominium se implicaret secularibus negocijs, contra preceptum apostolicum, & sic potius peccaret, quam aliquid boni ageret.

Osta

Octauò arguitur sic auctoritate eiusdem D. Apost. & exemplo, qui coactus fuit appellare Cæsare, ergo se subditum Cæsaris constituit. D. Apost. act. Apost. c. 28.

Nono arguitur sic, impedimenta salutis sunt potius remouenda, quam apponenda: at administratio Domini temporalis videtur esse quoddam impedimentum salutis, ergo potius talis administratio temporalis est vitanda, quam sequenda &c. maior de se patet, & minor probatur, quia in tali administratione maxima adest peccandi occasio, ratione cupiditatis &c.

Decimo arguitur etiam auctoritate eiusdem Saluatoris dicentis, nemo potest duobus domini seruire &c. ergo à pari nemo poterit duobus seruire Dominijs, quæ inter se maximam videntur habere repugnantiam, scilicet disparitatem &c. Matth. 6.

Sequuntur responsiones ad prædicta omnia argumenta.

Ad primam auctoritatem, Regnum meum &c. dicendum est quod Christus Dominus noster non exclusit à se dominium temporale: sed ostendit aliud se habere regnum, longè præstantius, & eminentius, ab æterno sibi præparatum, &c. non tamen negauit hoc regnum temporale, & ius se habere legitimū, & potestatem &c. iuxta illud D. Apost. dicentis de Christo, quem constituit Hæredem vniuersorum per quem fecit, & sæcula: immo Redemptoris con- D. Apost. ad Heb. c. 1. Luc. c. 22.

*duplex po-
testas per
duos gla-
dios intel-
lecta.*

*D. Apost.
ad Rom.*

13. cap.

*B. Eg. Rō.
lect. 22.*

B. Eg. Rō.

2. sent. d. 9.

*q. 2. resol.
art. 1.*

*lib. 1. Estr.
com d. ma-
ior. & o-
bed.*

Glosa.

firmavit tale Dominium temporale, dicens, qui non
habet gladium vendat tunicam &c. & ecce hic duo
gladij, per quos cōmuniter intelligitur illa duplex po-
testas scilicet temporalis, & spiritualis. Vnde D. Apo-
loquens de huiusmodi potestatibus dicit, vis autem
non timere potestatem, bonum fac, & habebis laudē
&c Dei enim minister est tibi in bonum, si autē ma-
le feceris, non enim sine causa gladiū portat &c. quā
quidem sententiam deciarans B. Egid. noster Rom.
eodem loco, gladium idest iudiciariā potestātē, quæ
distinguitur secundū duplicem prædictū gladium, de
quo duplici gladio idem B. Egidius Romanus glo-
sans illud Saluatoris Luc. 22. Duo gladij, hic sic dicit:
quā Principatus Clericorum utitur magis gladio
spirituali; Principatus verò laicorum magis gladio
materiali: quare notandū est, quòd dicit Principatū
Clericorum magis uti gladio spirituali, quam mate-
riali, non tamen excludit, quin utatur, & possit etiam
uti materiali gladio quotiescunq; opus fuerit: ad hæc
etiam pari passu currit id, quod legitur, & declara-
ur idem textus Evangelicus Luc. 22. Ecce duo gladij hic
&c. & glos. duos gladios in Ecclesia, & eisdem esse
in potestate Ecclesiæ, & parum infra dicentibus Apo-
stolis, Ecce duo gladij hic idest in Ecclesia, cum Apo-
stoli representarent etiam Ecclesiam, inter quos erāt
illi duo gladij, & sic consequens est, quod in ipsa
Ecclesia sint isti duo gladij, dicentibus Apostolis,
duos gladios esse ibi: non respondit Redemptor ni-
mis esse: sed lais, & sic notandum est, quod si es-
sent.

fent plures gladij, quam duo, non dixisset Dominus
 satis est: sed nimis est, & si essent pauciores, quam duo
 non dixisset satis: sed minus &c. & eodem loco secun-
 dum dictam glos. ex decimarum datione, seu solutio-
 ne, & benedictione &c. patet qualiter terrena pote-
 stas subest spirituali potestati ex quatuor; Primo ex
 datione, seu solutione decimarum: quia secundum Ca-
 nones Laici debet solvere decimas Sacerdotibus &c.
 Secundo, ex benedictione, seu sanctificatione, secun-
 dum Vgonem. Tertio, ex acceptione potestatis secun-
 dum eundem Vgonem eodem loco. Quarto, ex rerum ipsa-
 rum gubernatione secundum D. P. Aug. quoad primū
 solutio decimarum est de iure diuino, & sic terrena
 potestas secundum omnia bona sua subest Ecclesia-
 sticæ potestati: quoad secundum, quia Sacerdotalis
 dignitas Regalem potestatem sacrat, & benedicit,
 & sic secundum D. Apost. qui benedicit maior est be-
 nedicto: quoad tertium patet qualiter eadem spiri-
 tualis potestas maior est quacunque dignitate terrena:
 quia in illo antiquo Populo Hebraico, in quo primū
 à Deo Sacerdotium institutum est: postea verò ad Sa-
 cerdotium, regalis potestas, iubente Domino, ordi-
 nata est; patet exemplo de Saule, cui Regalem po-
 testatem Dominus dare potuisset: sed noluit hoc
 fieri, nisi per Samuelem Prophetam, & Sacerdo-
 tem: indicans potestatem terrenam dependere ab Ec-
 clesiastica. quoad quartum per Sanctum P. Aug.
 de Trin. dicentē totum vniuersum, quodam ordine
 regi:

Necesse

Vgo. lib. 2.
 de Sacra-
 p. 2.
 D. P. Aug.
 lib. 11. de
 Trin. c. 4.

D. Apost.

1 Reg. c. 8
 12.

D. P. Aug.
 3 de Trin.
 cap. 4.

regi: quia corpora grossiora reguntur per subtiliora.
 & tota corporalis creatura per spirituales: sed tur-
 pis est pars, quæ suo non congruit Vniuerso. Ergo
 in toto vniuerso corporalia reguntur, & gubernan-
 tur per spiritualia, & sic patet totum, quod dicendū
 est &c. Non igitur ab re de Christo Rege habente ta-
 lem Regiam Potestatem in summo dicitur: accinge
 re gladio tuo super femur tuum potentissime, vbi
 notat Dominus Iacobus noster Valent. tale dictum
 intelligi debere de potestate Regia sibi à Patre tra-
 dita &c. quam Petro, & successoribus tradidisse non
 est qui dubitare queat. Cum dicatur à Sancta M. E.
 in festo eiusdem D. Petri, tu es Pastor ouium & tibi
 tradidit omnia mundi regna, & subiecit Populos
 nobis, & gentes sub pedibus nostris; redeunt es itaq;
 ad gladium Regiam potestatem significantem, dici-
 mus Christū D. nr̄m non sine maxima ratiōne præ-
 cepisse petro abscedenti auriculam malco, non vt
 projiceret gladium: sed vt conuerteret in Vagīnam,
 ad ostendēdum sibi remanere talem facultatem, quā
 certē non protegit. Vel aliter respondendū est ad
 illud Redemptoris, videlicet Regnum meum &c. Vo-
 luit forsan denominationem accipere, ac sumere à
 Nobiliori Regno nempè Celesti, à quo semper fieri
 debet denominatio secundum Philosophum; non ta-
 men negando Regnum minus nobile: E. g. Rex Fi-
 lippus dicitur Rex Hispaniarum, & si plura alia Re-
 gna extra Hispanias habeat, sed ab eisdem denomina-
 tur tanquam à nobiliori &c. Vnde ad rem nostram
 optimè

*Psal. 44.**Iacob. Val.**S. M. E. in
in fest. D.
Pet. resp. 6**Psal. 46.**2. Resp. ad
1. argum.**Phi. lib. 2.
de anima.
rex. 49.*

optimè dicit Dominus Ambrosius noster Parteno-
 peus exponens idem Saluatoris dictum, Regnum
 meum &c. dicit sic, Dominus Iesus Christus noluit
 se Regem somniorum, ac deliramentorum appella-
 re; non quia non sit verus omnium Dominus; sed
 quia hæc inferiora iudicabat non esse vera bona: cū
 sub rapidissima Cæli vertigine ab illa stabilitate flu-
 ctuent, & fluant. Vel dicendum, dictum Saluatoris, Re-
 gnum meum &c. ad mentem D. Bonaventuræ dicen-
 tis, mundum dupliciter posse accipi in sacra scriptu-
 ra, primo modo pro humana conuersatione, quæ va-
 na est, & immunda, secundo modo pro mūdāna crea-
 tura primo modo damnatur, & reprobarur à Domi-
 no Iesu Christo dicente, Regnum meum &c. secun-
 do autem modo commēdatur &c. Reiecit enim Re-
 gnum mundi primo modo quantum ad immundā
 conuersationem, quam nullo modo exercuit &c.
 idcirco optimè dixit, quis ex vobis arguet me de pec-
 cato? Vel aliter glosandum est dictum Redempto-
 ris, Regnum meum &c. ad mentem B. Aug. nostri
 Anconitani dicentis, de mente D. Io. Crisost. Re-
 gnum meū &c. modo humano, quomodo sunt alij
 Reges, qui ex fortitudine ministrorum accipiunt
 Regnandi potestatem. Vel aliter glosandum est
 idem dictum Saluatoris ad mentem B. Simonis no-
 stri de Cassia dicentis sic, omnium erat subiectorum
 ipse dominus, & rex verus, sed ab altiori Regno rex
 erat ipse censendus. Nam aliud est regnum inui-
 sibile corpor alibus oculis, & imperceptibile cor-
 porco

Do. Amb.
 parte nop-
 ens se qua
 dra Dom.
 palma se. e

3. resp. ad
 idem 1. ar.
 D. Bona.
 2. sen. d. 1.
 art. 2. ad 1.

Io. cap. 8.
 4. resp. ad
 idē. 1. arg.
 B. Augu.
 An lib de
 pot. eccles.
 9. 7. art. 7.
 ad. prim.
 5. resp. a
 idē 1. arg.

poro sensu: iuxta quod ipse vocatur Dominus Sabaoth, idest Rex, & Dominus exercituum inuisibilium Angelorum, qui nunquam in hac miseria peregrinati sunt, abnegat autem Regnum huius mundi, scilicet corruptibilis, & corrupti: quia omne quod est in hoc mundo, aut est concupiscentia carnis, aut concupiscentia oculorum, aut superbia vitæ, iuxta sententiam D. Io. Apostoli in Epistola sua: ne super ista regnare videretur: sed potius eadem destruere crederetur, sic enim conueniebat Dei Filio, Regnum autem istud est mortis regnum, sicut dicit D. Apost. Regnavit mors ab Adam vsq; ad Moysen, qui est forma futuri sæculi, etiam in eos, qui non peccauerunt, secundum quam, si illam corporis, & animæ intelligimus, regnavit, regnat, & regnabit in hominibus, quousq; sæculum istud suo claudatur fine. Christus autem non regnum mortis: sed veræ vitæ constituit, &c. & intra, nec etiam animus autumnet Christum Ecclesiam suam, tanquam Regnum æternum, atq; decoris, & gloriæ constituisse, aut posuisse in mundo. Cum ipse per fidem Catholicam, & Vicarios auctoritate sua fungentes, regnet, in orbe terrarum, aut cum sibi subdita fuit in suis Vicarijs gloria Cesarum: sed tamen hinc tali ordine credamus, Regnum esse vitium, in æternum gloriæ regnum, consumato mundi mysterio transferendum, & summa veritas hoc compellit asserere: quia in mundo dominandi libidine Regnare volentes non habent partem cum Christo, cuius regnum non erat de hoc mundo,

D. Io. Ep.
3. cap. 20.

do, modo iam dicto. Vel aliter glosandum est dictū
 Redemptoris nostri ad mentem B. Alberti nostri Pa-
 tanini, dicentis, illam Saluatoris sententiam, Regnū
 meum &c. & insurgentibus contra Manicheorum
 errorem, qui pro fundamento sui erroris talem assu-
 munt sententiam, cuius contrarium dicitur à Sancto
 Propheta, quoniam Rex omnis terræ Deus, & Mar-
 thei, data est mihi omnis potestas in cælo, & in terra,
 & Io. sciens quia omnia dedit ei Pater in manus &c.
 dicit itaq; idem B. Albertus Regnum duplici er posse
 se intelligi, primo modo secundum D. P. Aug. acci-
 piendo Regnum pro his, quæ reguntur, sicut fideles,
 electi sunt Regnum Dei, fecisti nos Deo nostro Re-
 gnum, Regnum, quod licet sit in hoc mundo per in-
 habitationem, non tamen est de mundo: sed de Cæ-
 lo per affectionem. Secundo modo accipitur regnum
 (ut dicit D. Chrysostomus) accipiendo Regnum pro
 auctoritate Regia: hanc autem Dominus Iesus Chri-
 stus de mundo non accepit: sed de patre originaliter,
 Filius hominis venit ad antiquum diem, & dedit
 ei potestatem, honorem, & Regnum &c.

Ad secundum argumentum respondetur, quod quavis
 Dominus Iesus Christus fugerit in montem, ne ipsi
 homines facerent eum Regem, non tamen propter
 hoc voluit Regiam negligere dignitatem: quoniam no-
 luit eligi ab hominibus, quia iam electus erat à Deo
 habente plenissimum ius eligendi, siue constituen-
 di Regem proprium filium, qui iure naturali, & hæ-
 reditario talem debuit habere Regiam dignitatem

de

Resp. 6. ad
 idē 1. arg.
 B. Alberti
 Pat. ser. 7.
 Pascat.
 Psal. 46.
 Mat. c. 28.
 Io. c. 13.
 D. P. Aug.
 Apoc. c. 5.

Daniel c. 7.
 Mat. p. 28.
 Psal. 110.
 1. 13.

psal. 2.

1. 2. ff. de re
 d. 1. prin.
 D. Th. 2. 2
 q. 67. art.
 1. ad 10.
 arg.

1. 2. ff. de re
 d. 1. prin.
 D. Th. 2. 2
 q. 67. art.
 1. ad 10.
 arg.

Pet. de An-
 tag. q. pra
 dicta q. 67
 art. 1.

de qua idem filius per S. Prophetam confitetur se Regé à Patre constitutum, dicens, Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum eius, philosophus 1. phi. ad rem frustra enim fit per plura quod potest, fieri per pauciora &c. sic itaq; patet solutio ad hoc secundum.

Ad tertium argumentum Respondet D. Thom. quòd Dominus Iesus Christus non recognouit Pilati potestatem, tanquam maiorem. Sed quia in rebus humanis aliqui propria spontè possunt se subijcere aliorum iudicio, quamuis non sint eis superiores, sicut patet in his, qui compromittunt in aliquos arbitros, & inde est necessarium arbitrum pena vallari: quia arbitri non sunt superiores, & non habent de se plenam potestatem coercendi. Sic ergo Christus propria spontè se subdidit, &c. & ideò ad rem rectè dixit Pilato, non haberes in me potestatem, nisi tibi datū esset de super &c. sic etiam & Leo Papa &c. & Adrianus Papa &c. sicut etiam refert, & respondet Petrus noster de Aragona diffusius agens de eadem materia. & de huiusmodi arbitrum Iudicis, & auctoritate &c.

Ad quartum Respondetur, secundum quòd iam responsum est per præcedentem tertiam Respon- sionem ad mentem Petri nostri de Aragona, qui hanc materiam, & difficultatem declarauit, modo iam dicto &c.